

Primero-Erscht av Lisi Estaras är första verket ut i Göteborgs Dans och Teaterfestivalens Les Ballets C de la B-trippel. **Foto: Chris Van Der Burght**
Fördjupning [2010-08-23]

Underbetalda utmaningar

FESTIVALRAPPORT. I helgen drog 2010 års upplaga av Göteborgs Dans- och Teaterfestival igång. Nummers Cecilia Djurberg har korvstoppat i sig första helgens scenprogram och konstaterar att det faktum att festivalen fått sänkta anslag inte märks jättemycket på det utmanande utbudet, men skymtas i kulisserna.

Göteborgs dans- och teaterfestival är, precis som Kommunstyrelsens ordförande **Anneli Hulthén** sa i sitt invigningstal, den främsta scenkonstfestivalen i Sverige. Med tanke på att festivalen fått kraftigt minskade bidrag av den stolta kommunen (!) och Västra Götalandsregionen är programmet alltså oförskämt bra. Det till Göteborgsfestivalen ständigt återkommande kompaniet **Les Ballets C de la B** från Belgien är exempelvis här med inte mindre än tre produktioner. En bokning som förstås snarare bygger på goda relationer än på kassakistans innehåll.

Men sammantaget kommer färre internationella grupper till Göteborg denna nionde dans- och teaterfestival, det är färre antal föreställningar och finns färre biljetter. Men lika stort publikintresse som vanligt. Och därmed verkar administrationen tydligt ansträngd, ett påtagligt krångel och missnöje hörs gällande felaktiga biljettbokningar, inte bara för oss journalister, så i kulisserna hade nog betydligt mer resurser behövts för att inte eldsjälarna ska bränna ut sig.

Men vi som till slut fått tag i de biljetter vi vill ha behöver inte tänka mer på organisationen, utan kan njuta av en festival som har både bredden och djupet, både insikten och utblicken. Och om man inte vill tvinga fram slutledningstendenser i programmet, såsom att sälåknningar i magläge förekommer i tre produktioner redan första helgen, varav två av dessa hade fler djurkoreografier och bjöd på kraftiga primalskrik, är den bästa gemensamma nämnaren i denna internationella festival just kvaliteten och den tydligt strävande och utforskande framåtrörelsen inom scenkonsten. Något som en stor del av den svenska publiken suktar efter precis lika mycket som internationell scenkonstinput över huvud taget.

Invigningsföreställningen *Hell on earth* är med sin unga, skarpa blandkulturella ensemble från stadsdelen Neukölln i Berlin en riktig kulturpolitisk godispåse, men också något mer än bara en pk-produktion. Gruppen Dorky Park, ledd av koreografen **Constanza Macras**, besöker Sverige för första gången och här får vi förortsungdomarnas egna berättelser om drömmar och problem; om relationer, vuxenvärldens svek och dubbelmoral; om diskriminering, utseendefixering, sexualitet och övergrepp. Lek möter allvar med hårfina gränser, som när ett par pojkar dansar in iförda klänningar. Plojar de bara eller gestaltar de afghanska bacha bazi-danspojkar?

Likaså inkorporeras streetdansen på ett ovanligt naturligt och sömlöst vis. Att det känns äkta beror säkert på att det är ungdomarnas egen uttrycksform, så att det liksom kommer inifrån, och för att streetmovsen bistår berättelsen utan att kännas som framkrystad hiphoppling. Så får till exempel en riktigt lång headspin symbolisera den snurrande tillvaro som på olika nivåer drabbar dem som befinner sig i och kring adolescensens problematiska epicentrum, oavsett om vi pratar problemförtort i Berlin eller ungdomar i allmänhet - även om det förstås finns grader i helvetet. Constanza Macras undviker alltså galant att trampa i klichéklaverat i denna föreställning som växer med sin uppgift och kulminerar med kidsens slagkraftiga budskap till vuxenvärlden: "Don't fuck with us".

Les Ballets C de la B:s första programpunkt är *Primero-Erscht*, ett stycke signerat den argentiska dansaren och koreografen **Lisi Estaras**, som ingår i det belgiska kompaniets konstnärliga ledning. På en balkonggräsmatta i plast framförs en koreografisk undersökning av den där känslan som infinner sig när något händer för första gången. Klezmisk musik av klarinettisten **Yom** förstärker och förlänger de judiska spår som dyker upp som ofullständiga historier. Barndomen får av naturliga skäl mycket fokus, exempelvis i form av kurragömmalekar bland gamla antika möbler och likt bebisar stoppar man ofta sina forskande fingrar i munnen.

Till höjdpunkterna hör scenen där en dansare likt en kattmamma bär runt de andra dansarna i "nackskinnnet" (t-shirtarna) med munnen, som vore det hans kattungar. Men det finns som bekant en första gång för allt, första kärleken, första fyllan och första förlusten representeras också. Dock får vi egentligen ingen känsla av att ha sett något jättenytt från kompaniet, utan detta femhövdade stycke uppvisar flera släktdrag med andra C de la B-verk. Inget fel i det, men däremot fördelaktigt att det visas innan **Alain Platels** betydligt större och tyngre *Out of Context – for Pina*. (Ges ikväll, måndag 23 augusti och imorgon tisdag 24 augusti på Göteborgs Dans och Teaterfestival, [läs Nummers recension från Sverigepremiären på Dansens hus i Stockholm i våras.](#))

Iranskfödde koreografen Hooman Sharifi är ännu mer undersökande i sitt verk *Lingering of an earlier event*. Inledningsvis har stycket karaktär av rena träningsövningar, uppvärmningskoreografier. Dansare med tygstycken för ansiktena skapar ljud och rörelse samtidigt genom att banka i golvet, slå på plåtar, primalskrika och på andra vis härma vilda djur. Senare övergår föreställningen, tack och lov, till en mer kontemplativt tonart, kanske förflyttas vi till ett tätläger? Svävande tygstycken med något man slarvigt skulle kunna kalla för "orientaliska mönster", döljer och mystifierar och det blir som en helt annan föreställning, eller en lugnare aspekt av samma plats.

Koreografen skriver själv i programmet om "ett land utan namn" där gränserna är i ständig förhandling, han vill vara politisk, och helt klart är det mycket frustration som skildras på scenen. Även publiken blir tyvärr frustrerad, eftersom salongen i Kronhuset har för dålig lutning på åskådarläktaren så att de videoprojektioner med uppifrånsperspektiv som är tänkta att komplettera rörelserna som framförs nere på golvet istället får ersätta dem. Ett redan ganska svårtillgängligt dansverk blir därför ännu svårare att ta till sig.

Hela vägen fram till mitt hjärta når däremot Cirque Ici med sin enmansföreställning *Secret*. **Johann Le Guillerm** vänder det till synes omöjliga till möjligheter och efter en 18 månaders jordenruntresande och två års forskning i ett laboratorium i Paris kan man lugnt påstå att han lyckas med att ge begreppet "fysisk teater" en ny innebörd. Hans enda röstkommunikation med publiken består av dramatiska grymtningar och harklingar, så det är lite som att se en galen konstnär på [Tom Tits Experiment](#). Med sin avancerade och tekniskt raffinerade skrot- och manickkonst skapar han representationer av klassiska cirkusnummer. Iförd en medfaren trollkarlsmantel och stålmyggjagare - som ser ut att vara ärvda av självaste Don Quijote - och med en rejält klatschande oxpiska, tämjer han fantaslilejon (rullande plåtbaljor). Han rider voltige på en hästskulptur som balanserar på borstlika, spretande metallpinnar. Han frammanar en tromb i en rökpelare, visar bedårande plankakrobater i en lysrörsbelyst trapets, och ljuset är förresten en upplevelse i

sig: små lyktor tuffar runt på räls i manegekanten. Inte bara vilken unge som helst blir nyfiken på att lära sig mer om fysik efter detta.

Dagen efter min stora Cirque Ici-experience funderar jag fortfarande på om Johann Le Guillerm svalde den där kniven på riktigt, men kommer snart på andra tankar när jag besöker Göteborgs konstmuseum för att - utan skyddsnät - kasta mig in i konstnärssduon **Lundahl och Seitls** *Symphony of a missing room*. Med förbundna ögon och instruktioner via hörlurar utsätts jag för trygghetsövningar på avancerad nivå. Med en hand att hålla i och en mycket trygg och rogivande röst som guide går det utmärkt att släppa kontrollen och flyta med i de smått terapeutiska fantasierna som erbjuds. Fast hur ser vi ut egentligen när vi vaggar omkring i blindo med famlande händer och stora smajl på läpparna? Jag förblir lyckligt ovetande om vad museets övriga besökare tänker och så upprymd som jag är av det multiintressanta konstverket ger jag faktiskt blanka den i det.

Edit Kaldor på Världskulturmuseet på söndagen blir en annan sorts utmaning, men har likafullt undersökningen som kärna. Liksom Hooman Sharifis och Inpure companys *Lingering of an earlier event* ingår hennes performancestycke *C'est du chinois* i det europeiska samarbetsprojektet Next Step och är till sin form upplagd som en underhållande och eftertänksam såg-efter-mej-lektion i mandarin. Titeln är lika med det franska uttrycket för "rena grekiskan" och en familj från Shanghai gör ett tappert försök att överbrygga kommunikationsbarriärerna med elementär glosträning av publiken på visselpipskommando. Mellan glosorna växer en historia fram om en inte alltigenom lycklig familj. En familj som har det knapert med såväl pengar som känsloliv och innerst inne verkar längta tillbaka till Kina, trots att nya hemstaden [Göö-tee-bau] absolut är tummen upp. Känslan av autenticitet får oss att bli empatiskt engagerade och snart slutar publiken fnissa åt familjens käcka stil och erbjudandet om att köpa deras hemmagjorda språkdvd på vägen ut från salongen blir bara så oerhört svårt att motstå.

Cecilia Djurberg